

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Den 13. januar 2005

NOTAT TIL FOLKETINGET EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning om ændring af bilag VI i Rådets forordning (EØF) Nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Dok.: 4575/AGRI/2001-rev 7

Kommissionen har den 1. oktober 2004 fremsendt revideret forslag til Kommissionens forordning om ændring af bilag VI, del A og B i Rådets forordning (EØF) Nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler. Det forventes, at forslaget tidligst vil blive sat til afstemning i Den Stående Komité for Økologisk Landbrug i januar 2005.

Der er med det foreliggende forslag tale om en ændring af forordningens bilag VI, således at det kommer til at omfatte økologiske fødevarer af animalsk oprindelse. Endvidere omfatter forslaget bestemmelser om brug af sulfit til cider og frugtvin hertil kommer diverse tilføjelser og udeladelser.

Økologiforordningens bilag VI omfatter ingredienser, herunder tilsætningsstoffer og tekniske hjælpestoffer, der må tilsættes eller anvendes under forarbejdningen af økologiske fødevarer ud over de økologiske landbrugsingredienser.

Forslaget vil betyde en forøgelse af antallet af tilsætningsstoffer, der i dag er tilladt i økologiske animalske fødevarer i henhold til de danske regler. Stofferne er dog tilladt til konventionelle fødevarer, og ændringen vil ikke generelt berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Det er den danske regerings holdning, at listen over tilladte tilsætningsstoffer, i overensstemmelse med de danske principper for tilsætningsstoffer for økologiske fødevarer, bør holdes så kort og restriktiv som muligt, og på dette grundlag vil forhandlingerne fortsat blive ført.

Danmark er mere restriktiv over for en udvidelse af listen over tilladte tilsætningsstoffer end resten af medlemslandene. Det forventes, at der er et kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringen agter på denne baggrund at tilslutte sig forslaget, under forudsætning af,

- at nitrit og nitrat ikke bliver tilladt til anvendelse i økologiske kødprodukter,

Herudover vil regeringen arbejde for,

- at bilag VI, del A og B, i overensstemmelse med de danske principper for tilsætningsstoffer til økologiske fødevarer, holdes så kort og restriktiv som muligt, herunder;
 - at farvestofferne udgår eller bliver afgrænset så præcist som muligt, og
 - at det højst bliver tilladt at tilsætte 50 mg sulfit/l cider.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Den 13. januar 2005

AKTUELT NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens forordning om ændring af bilag VI i Rådets forordning (EØF) Nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Dok.: 4575/AGRI/2001-rev 7

Baggrund

Kommissionen har den 1. oktober 2004 fremsendt revideret forslag til Kommissionens forordning om ændring af bilag VI, del A og B i Rådets forordning (EØF) Nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning nr. 2092/91 af 24. juni 1991 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler (herefter "økologiforordningen"), særligt artikel 5(8) og 13, anden tankestreg. Økologiforordningen er senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) Nr. 1481/2004 af 19. august 2004.

Forslaget behandles i en forskriftskomiteéprocedure (1999/468/EF art.5) i Den Stående Komité for Økologisk Jordbrug. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen forordningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede forordningen.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Der er med det foreliggende forslag tale om en ændring af forordningens bilag VI, del A og B. Økologiforordningens bilag VI omfatter ingredienser, herunder tilsætningsstoffer og tekniske hjælpestoffer, der må tilsættes eller anvendes under forarbejdningen af økologiske fødevarer ud over de økologiske landbrugsingredienser. Med forslaget kommer disse bestemmelser også til at gælde for de animalske produkter. Hertil kommer tilføjelser vedrørende brug af sulfit til cider og frugtvin samt diverse andre tilføjelser og udeladelser.

Kriterier for at optage stofferne i bilag VI del A og B findes i Kommissionens forordning (EØF) nr. 207/93¹. Ifølge denne kan der kun medtages tilsætningsstoffer og tekniske hjælpestoffer, uden hvilke det har vist sig umuligt at fremstille eller sikre holdbarheden af de pågældende levnedsmidler.

I det følgende nævnes de væsentlige nye bestemmelser:

Der foreslås tilladt **vegetabilsk kul og anattoekstrakter** som farvestoffer **til specifikke oste og ostetyper**.

Det foreslås tilladt at tilsættesulfit til frugtvin, cider m.v. med en restmængde på højst 50 mg SO₂/l, dog til visse typer cider højst 100 mg SO₂/l. (I druevin fremstillet ud fra økologiske druer er sulfitanvendelse tilladt jf. vinforordningerne)

Endelig foreslås det tilladt at tilsætte **nitrat eller nitrit til kødprodukter** i en samlet mængde på højst 80 mg/kg beregnet som tilsat mængde og 50 mg/kg beregnet som restmængde. Stofferne må kun bruges, hvis det over for den kompetente myndighed har været tilfredsstillende demonstreret, at der ikke er teknologiske alternativer, der giver den samme fødevarerikkerhed og/eller tillader bevaring af særlige karakteristika ved produktet. Tilføjelsen af de to stoffer på listen skal revurderes før den 31. december 2007 set i lyset af udviklingen i videnskabelig viden og teknologi.

¹ Kommissionens forordning (EØF) Nr. 207/93 af 29. januar 1993 om fastlæggelse af indholdet af bilag VI til Rådets forordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om anvendelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler og om gennemførelsesbestemmelser til artikel 5, stk. 4, til nævnte forordning, senest ændret ved Kommissionens Forordning (EF) Nr. 2020/2000 af 25. september 2000.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Anvendelse af tilsætningsstoffer og tekniske hjælpestoffer til fremstilling af økologiske animalske fødevarer er ikke harmoniseret, og området er reguleret ved bekendtgørelse nr. 761 af 14. august 2000 om økologiske fødevarer m.v. Stoffer til økologiske vegetabiliske produkter er reguleret ved økologiforordningen.

Forslaget nødvendiggør ophævelse af det nuværende bilag 1 i bekendtgørelse nr. 761 af 14. august 2000 om økologiske fødevarer m.v., da bilag VI i økologiforordningen er umiddelbart gældende i medlemslandene. Området vil så være fuldt harmoniseret også for animalske økologiske fødevarer.

Konsekvenser

Med hensyn til nitrit og nitrat skønnes det, at der vil være mange produkter, hvor det kan dokumenteres, at kødprodukterne ikke på anden vis vil kunne opnå den *samme* fødevarer sikkerhed eller bevare den karakteristiske farve eller smag.

Forslaget vil betyde en forøgelse af antallet af tilsætningsstoffer, der i dag er tilladt i økologiske animalske fødevarer i henhold til de danske regler. Stofferne er dog tilladt til konventionelle fødevarer, og ændringen vil ikke generelt berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Forslaget har ikke statsfinansielle konsekvenser.

Høring

Fødevarestyrelsen har i flere omgang udsendt forslaget i høring hos en række organisationer og i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevareudvalg.

Forbrugerrådet mener generelt, at både mængden og antallet af tilladte tilsætningsstoffer bør begrænses mest muligt. Specifikt finder rådet tilstedeværelsen af natriumnitrit og kaliumnitrat (E250 og E252) problematisk, da disse stoffer kan medføre dannelse af kræftfremkaldende nitrosaminer. Forbrugerrådet anerkender dog, at der i visse lande kan være et særligt behov for anvendelse af disse stoffer af hensyn til fødevarer sikkerheden. Dette problem bør imidlertid imødegås af dispensationer frem for produktspecifikke tilladelser.

Landbrugsrådet, FødevareIndustrien, Dansk Landbrug, Økologisk Landsforening, Det danske Fjerkræraad og Kødbranchens Fællesråd (samt tidligere Landsforeningen for Biodynamiske Jordbrug) har i fælles breve skrevet, at organisationerne overordnet mener, at

der skal anvendes så få tilsætningsstoffer som muligt i økologiske fødevarer. Der er fortsat behov for at udvikle økologiske produkter, men det er nødvendigt at have en overordnet diskussion om, hvorvidt alle traditionelle produkter skal have en økologisk variant, hvis det kræver brug af særlige tilsætningsstoffer. Organisationerne mener, at der skal skabes lige konkurrencevilkår inden for EU, og at der skal arbejdes for et velfungerende indre økologisk marked. En vurdering fra de enkelte medlemsstater om hvorvidt brugen af f.eks. nitrit kan godtgøres, vil bevirke ulige konkurrencevilkår i eksportøjemed.

Mejeriforeningen mener, at der er uklarheder i forbindelse med eksport, både når et konkret stof er tilladt i eksportlandet men ikke i modtagerlandet, og når et konkret stof ikke er lovligt i produktionslandet, men er det i modtagerlandet.

Danske Slagterier har ingen indvendinger mod den tilladte mængde natriumnitrit og natriumnitrat, men mener ikke, at disse tilsætningsstoffer kun må ”benyttes, hvis det over for myndighederne er godtgjort, at der ikke findes et teknologisk alternativ, der giver den samme sundhedsgaranti og/eller gør det muligt at bevare produktets specifikke kendetegn”. EFSA har godtgjort, at der i øjeblikket ikke kan anvises et alternativ til natriumnitrit til kødprodukter.

COOP Danmark bemærker, at farvestoffer, sulfit, nitrit og nitrat ikke er acceptable tilsætningsstoffer til økologiske produkter. Særligt de sidstnævnte stoffer må stå i et andet lys, efter at Danmark har vundet sagen ved EF-Domstolen med begrundelse i beskyttelse af folkesundheden.

NOAH mener, at det er totalt uacceptabelt, at nitrit og nitrat kan benyttes i økologisk kødproduktion, idet dette vil underminere den økologiske tankegang og dermed markedet for disse produkter.

SID er principielt tilhængere af, at der anvendes så få hjælpestoffer o.l. som muligt i økologisk produktion, og man kan derfor ikke støtte de dele af ændringerne, der indebærer forøget anvendelse.

NNF mener, at anvendelsen af denne type stoffer bør/skal begrænses mest muligt. **Økonomaforeningen** har bemærket, at de er særdeles betænkelige ved det stillede forslag, da de er af den opfattelse, at forslaget vil medføre en udvanding af de danske økologiregler.

Holdning

Vedrørende den danske holdning

Det er den danske regerings holdning, at listen over tilladte tilsætningsstoffer, i overensstemmelse med de danske principper for tilsætningsstoffer for økologiske fødevarer, bør holdes så kort og restriktiv som muligt, og på dette grundlag vil forhandlingerne fortsat blive ført.

Vedrørende andre landes holdninger

Danmark er mere restriktiv over for en udvidelse af listen over tilladte tilsætningsstoffer end resten af medlemslandene. Det forventes, at der er et kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat af 26. marts 2001 til Folketingets Europaudvalg.